

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	28.03.2022
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 18.03.2022, 2

Meretöö seadus¹

Vastu võetud 11.06.2014

[RT I, 29.06.2014, 108](#)

jõustumine 01.07.2014

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
15.02.2017	RT I, 01.03.2017, 2	11.03.2017, osaliselt 10.10.2017 ja 01.01.2018
25.10.2017	RT I, 17.11.2017, 1	01.01.2019
06.12.2017	RT I, 28.12.2017, 4	01.01.2018, osaliselt 01.01.2019
12.12.2019	RT I, 03.01.2020, 1	13.01.2020
25.11.2020	RT I, 10.12.2020, 1	01.01.2021, seaduses asendatud sõnad „Veeteede Amet” sõnaga „Transpordiamet” vastavas käändes
09.12.2020	RT I, 29.12.2020, 2	08.01.2021
09.03.2022	RT I, 18.03.2022, 1	28.03.2022

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus reguleerib töötamist laeval, meretöösuhteid, laeval töötavate isikute töövahendust, riigi ülesandeid meretöö valdkonna korraldamisel, järelevalvet meretöösuhete üle, töötamist laevatatavatel sisevetel ärilisel eesmärgil kaupa või reisijaid vedaval siseveetranspordivahendil (edaspidi *siseveetranspordivahend*) ja vastutust seaduse nõuete rikkumise eest.

[[RT I, 01.03.2017, 2](#)- jõust. 11.03.2017]

§ 2. Seaduse kohaldamisala

(1) Käesolevat seadust kohaldatakse töötamisele Eesti laevakinnistusraamatusse või laevapereta prahitud laevade registrisse kantud laeval (edaspidi *laev*).

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse tööülesannete täitmisele renditööna ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata laeval, kui tööandja on Eestis registreeritud juriidiline isik ning laevapere liige on Eesti rahvastikuregistri andmesubjekt.

[[RT I, 17.11.2017, 1](#)- jõust. 01.01.2019]

(3) Käesolevat seadust ei kohaldata töötamisele alla 24 meetri pikkusel kalalaeval, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ sätestatud juhtudel.

[[RT I, 03.01.2020, 1](#)- jõust. 13.01.2020]

(3¹) Töötamisele alla 24 meetri pikkusel kalalaeval kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 3, 4, 8–10 ja 12, § 22 punktis 1, § 26 lõike 1 punktis 5, § 28 lõigetes 1 ja 2, § 29 lõigetes 1 ja 2, § 32 lõigetes 1, 2 ja 6, § 33 lõigetes 1–3, § 34 lõikes 1 ja lõike 2 teises lauses, §-des 36, 37 ja 45, § 55 lõigetes 1, 2 ja 4–7, §-des 56 ja 60 ning § 71 lõikes 4 sätestatud.

[RT I, 29.12.2020, 2- jõust. 08.01.2021]

(4) Käesoleva seaduse § 18 lõike 1 punkti 5, § 26 lõike 1 punkti 4, § 34 lõiget 3 ja § 62 ei kohaldata töötamisele üle 24 meetri pikkusel kalalaeval.

(5) Vaidluse, kas laeva suhtes kohaldatakse käesolevat seadust, lahendab kohtuväliselt Transpordiamet, konsulteerides reederite ja laevapere liikmete esindusorganisatsioonidega.

(6) Käesoleva seaduse § 32 lõiget 7 kohaldatakse kõigile merel viibivatele laevadele, sõltumata käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud laeva registreeringust või laeva lipuriigist.

(7) Käesoleva seaduse §-e 19, 28 ja 29 ei kohaldata töötamisele laeval, mida kasutatakse lootsiteenuse osutamiseks.

(8) Käesoleva seaduse 5¹. peatükki kohaldatakse töölepingu ja meretöölepingu alusel töötamisele siseveetranspordivahendil. Käesoleva seaduse 5¹. peatükki ei kohaldata Pärnu ja Pirita jõe suuet külastavatele merelaevadele.

[RT I, 01.03.2017, 2- jõust. 11.03.2017]

§ 3. Meretööleping

Meretööleping on tööleping, mille alusel teeb füüsiline isik (edaspidi *laevapere liige*) teisele isikule (edaspidi *reeder*) tööd, alludes reederi juhtimisele ja kontrollile. Reeder maksab laevapere liikmele töö eest tasu.

§ 4. Laevapere liige

(1) Laevapere liige käesoleva seaduse tähenduses on laeval töötav füüsiline isik, kes tööülesannete täitmisel hoiab laeva käigus või teenindab reisijaid.

(2) Laevapere liikmeks ei peeta:

1) isikut, kes laeva sadamasoleku ajal teeb laeval kontrollimis-, lastimis-, hooldus-, remondi- või koristustöid või muid sama laadi töid;

2) isikut, kes teostab lootsimist;

3) isikut, kelle peamine töötegemise koht on kaldal, kuid kelle tööülesanded eeldavad mittekorrapärasat lühiajalist laeval viibimist.

(3) Laevapere liikmega sõlmitakse meretööleping.

(4) Laevapere liige kantakse munsterrolli.

(5) Vaidluse, kas isikut tuleb käsitada laevapere liikmena käesoleva seaduse tähenduses, lahendab kohtuväliselt Transpordiamet, konsulteerides asjaomaste reederite ja laevapere liikmete esindusorganisatsioonidega.

§ 5. Reeder

Reeder käesoleva seaduse tähenduses on meresõiduohutuse seaduses nimetatud isik või muu isik, kes meretöölepingu sõlmimisega võtab endale töösuhtes tööandja õigused, kohustused ja vastutuse.

§ 6. Töösuhet reguleerivate seaduste kohaldamise erisus

Laevapere liikme töösuhtele kohaldatakse töölepingu seadust ja teisi töösuhet reguleerivaid õigusakte käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

§ 7. Sätete kohustuslikkus

Käesolevas seaduses ja teistes töösuhet reguleerivates õigusaktides sätestatud laevapere liikme kahjuks kõrvalekaldud kokkulepe on tühine, välja arvatud juhul, kui sellise kokkuleppe võimalus on käesolevas seaduses ette nähtud.

2. peatükk Meretöölepingu sõlmimise erisus

§ 8. Meretöölepingu sõlmimise erisus

(1) Meretöölepingu sõlmimisele kohaldatakse töölepingu seaduses töölepingu sõlmimise kohta sätestatud.

(2) Laevapere liikmeks soovijal on lepingueelsete läbirääkimiste käigus õigus tutvuda lepingu tingimustega ja nende kohta nõu küsida.

(3) Meretöölepingu sõlmimiseks võib reeder laevapere liikmeks soovijalt nõuda dokumente ja andmeid, mille vastu tal on õigustatud huvi, eelkõige:

- 1) meremehe teenistusraamatut või meresõidutunnistust ja vajaduse korral muud isikut tõendavat dokumenti;
- 2) meresõidudiplomit või kutsetunnistust nõutava kvalifikatsiooni kohta;
- 3) haridust tõendavat dokumenti;
- 4) tervisetõendit;
- 5) välismaalase elamis- või tööloa.

§ 9. Laevapere liikme töötingimustest teavitamise erisus

Meretöölepingu kirjalikus dokumendis peavad lisaks töölepingu seaduse §-s 5 sätestatule sisalduma vähemalt järgmised andmed:

- 1) laevapere liikme sünnikoht;
- 2) laevapere liikme tööle asumise koht;
- 3) laev või laevad, kus tööle asutakse, ja laeva registrinumber;
- 4) viide reederi pakutavatele tervise- ja sotsiaalkaitse tagatistele, sealhulgas hüvitistele seoses tööga seotud haiguse, tööõnnetusest põhjustatud vigastuse või surmaga;
- 5) viide laevapere liikme kojusõidu korraldusele;
- 6) viide meretöölepingu ülesütlemise tingimustele ja korrale, sealhulgas meretöölepingu ülesütlemise etteteatamise tähtaegadele.

§ 10. Kalalaeval töötava laevapere liikme töötingimustest teavitamise erisus

(1) Kalalaeval töötava laevapere liikme meretöölepingu kirjalikus dokumendis peavad lisaks töölepingu seaduse §-s 5 ja käesoleva seaduse §-s 9 sätestatule sisalduma andmed eelseisva püügireisi kohta, kui see on võimalik meretöölepingu sõlmimisel kindlaks määrata.

(2) Kalalaeval töötava laevapere liikme meretöölepingu kirjalikus dokumendis ei pea sisalduma andmeid tööle asumise aja ja koha kohta, kui neid ei ole võimalik enne kindlaks määrata.

§ 11. Tähtajalise meretöölepingu alusel töötava laevapere liikme töötingimustest teavitamise erisus

(1) Tähtajalise meretöölepingu kirjalikus dokumendis peavad lisaks töölepingu seaduse §-s 5 ja § 6 lõikes 2 sätestatule sisalduma käesoleva seaduse §-des 9 ja 10 sätestatud andmed.

(2) Üheks merereisiks sõlmitud tähtajalise meretöölepingu kirjalikus dokumendis tuleb märkida ka sihtsadam ja sadamasse saabumise aeg, mille möödumisel laevapere liikme meretööleping lõpeb.

(3) Kalalaeval töötava laevapere liikme meretöölepingu kirjalikus dokumendis ei pea sisalduma käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmeid, kui sihtsadamat ja sadamasse saabumise aega ei ole võimalik enne kindlaks määrata.

§ 12. Meretöölepingu sõlmimine alaealisega

Reeder ei tohi meretöölepingut sõlmida alla 16-aastase alaealisega ega teda tööle lubada.

§ 13. Tähtajalise meretöölepingu sõlmimise erisus

(1) Tähtajalise meretöölepingu võib sõlmida kuni viieks aastaks, kui seda õigustavad töö ajutisest tähtajalisest iseloomust tulenevad mõjuvad põhjused, eelkõige kindlaksmääratud reis või reisid, töömahu ajutine suurenemine või navigatsiooniperiood.

(2) Tähtajalise meretöölepingu võib kapten reederi nõusolekul sõlmida kuni neljaks kuuks, kui see on vajalik ohutu meresõidu tagamiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimuste järgimata jätmine ei too kaasa meretöölepingu tühisust.

3. peatükk

Laevapere liikme, reederi ja kapteni õigused ja kohustused

1. jagu

Laevapere liikme õiguste ja kohustuste erisus

§ 14. Laevapere liikme kohustused

Kui seadusest, kollektiiv- või meretöölepingust ei tulene teisiti, täidab laevapere liige lisaks töölepingu seaduse §-s 15 sätestatud eelkõige järgmisi kohustusi:

- 1) täidab õigel ajal ja täpselt reederi, kapteni ja muu pädeva isiku seaduslikke korraldusi;
- 2) järgib laeval kehtestatud korra- ja ohutusnõudeid;
- 3) osaleb pääste- ja tuletõrjeõppustes;
- 4) hoiab laeva ja sellel olevat vara;
- 5) kasutab töö ajal reederi määratud töö-, eri- või ametirietust ja isikukaitsevahendeid;
- 6) teavitab viivitamata kaptenit või muud pädevat isikut töotakistusest või selle tekkimise ohust ning võimaluse korral kõrvaldab erikorralduseta takistuse või selle tekkimise ohu;
- 7) täidab muid seaduses, kollektiiv- või töölepingus ettenähtud kohustusi.

§ 15. Laeva ohutusega seotud korralduste täitmine

(1) Lisaks käesoleva seaduse §-s 14 sätestatud järgib laevapere liige kapteni või muu pädeva isiku korraldusi, mis on vajalikud:

- 1) laeval olevaid või teisi isikuid ähvardava ohu vältimiseks;
- 2) laeva ohutuse tagamiseks;
- 3) lasti rikkumise või hävimise vältimiseks;
- 4) teisi laevu ähvardava ohu vältimiseks.

(2) Ähvardava laevahuku või muu laeval olevaid isikuid ähvardava otsese ohu korral ei lahku laevapere liige laevalt ilma kapteni või muu pädeva isiku loata.

(3) Laevahuku korral osaleb laevapere liige laeval olevate isikute ja laeva lasti päästmisel.

(4) Korralduste andmisel käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud juhtudel jälgib kapten või muu pädev isik, et laevapere liikme elu ja tervis ei ole ohustatud.

§ 16. Töö tegemise koht

(1) Laevapere liige töötab meretöölepingus nimetatud laeval, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

(2) Reeder võib laeva juhtkonda kuuluva isiku ümber paigutada teisele laevale, säilitades talle senised meretöölepinguga kokkulepitud töötingimused, kui ümberpaigutamine on töökorraldust arvestades vajalik ja meretöölepingus ei ole kokku lepitud teisiti.

§ 17. Maalemineku õigus

(1) Laevapere liikmel on laeva sadamas või reidil seismise ajal õigus väljaspool oma tööaega kapteni või muu pädeva isiku loal maale minna. Loa andmisest võib keelduda, kui kapteni või muu pädeva isiku arvates on laevapere liikme laevale jäämine vajalik laeva, laeval olevate isikute või laeva lasti ohutuse tagamiseks või laeva eelseisva väljumise seotud tööülesannete täitmiseks.

(2) Kui keelduti laevapere liikmele maalemineku loa andmisest käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul ning ta ei täida tööülesandeid, loetakse see aeg valveajaks ja tasustatakse vastavalt.

(3) Kapten peab korraldama laevapere liikme maalemineku viisil, mis ei takista tööd laeval ega ole seotud ebamõistlike kulutustega.

§ 18. Laevapere liikme õigus laevalt lahkuda

(1) Laevapere liige võib laevalt lahkuda ja nõuda reederilt töökoha muutmist, kui:

- 1) laev, millel laevapere liige on kohustatud töötama, ei ole merekõlblik ning kapten ei täida oma kohustust kontrollida laeva merekõlblikkust käesoleva seaduse §-s 31 sätestatu kohaselt ja kavatses sadamast väljuda;
- 2) laevapere liikme elamis- ja töötingimused laeval ohustavad laevapere liikme elu ja tervist ning reeder ei rakenda olukorra parandamiseks vajalikke abinõusid;
- 3) laevapere liiget on laeval väärkoheldud ja kaptenil ei ole õnnestunud talle kaitset pakkuda, kuigi kaptenit on väärkohtlemisest teavitatud;
- 4) laev kaotab õiguse sõita Eesti lipu all;
- 5) meretööleping on sõlmitud kindlaksmääratud reisiks ja reisi sihtkohta muudetakse;
- 6) pärast töö alustamist laeval selgub, et laev võib sattuda võõrvõimu kontrolli alla või saada vigastada sõja- või piraatluspiirkonnas või et nimetatud oht on märgatavalt suurenenud;
- 7) pärast töö alustamist laeval selgub, et sadam, kuhu on kavas suunduda, on kuulutatud epideemiapiirkonnaks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel on laevapere liikmel õigus laevalt lahkuda enne meresõidu algust või pärast laevalt lahkumise õigust andvast asjaolust teadasaamist esimeses sadamas, kus laev sildub.

(3) Kui laevapere liige lahkub laevalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel, on reeder kohustatud korraldama omal kulul laevapere liikme kojusõidu käesoleva peatüki 6. jaos sätestatu kohaselt või paigutama laevapere liikme tööle teisele laevale. Kui laevapere liige asub tööle teisel laeval, hüvitab reeder laevapere liikmele laeva vahetamisega seotud kulud.

§ 19. Isikute laevale toomine

(1) Laevapere liige ei või ilma kapteni või muu pädeva isiku loata tuua laevale kõrvalisi isikuid.

(2) Kapten või muu pädev isik ei või keelduda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa andmisest laeva sadamasoleku ajaks, kui kõrvalise isiku laeval viibimine ei takista tööd laeval ning laeva ohutus on tagatud.

§ 20. Asjade laevale toomine ning asjade hävimine ja kahjustumine

(1) Laevapere liige võib kapteni või muu pädeva isiku loal tuua laevale isiklikuks tarbimiseks või kasutamiseks mõeldud asju koguses, mis on reisi kestust ja laadi arvestades mõistlik. Laevapere liikmele tagatakse panipaik isiklike asjade hoidmiseks.

(2) Laevale on keelatud tuua asju, mille hoidmine või vedamine laeval on keelatud või mis ohustavad laeva, laeval viibivat isikut või lasti.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjade hävimise või kahjustumise korral laevaõnnetuse, laevahuku või reederist tuleneva asjaolu tõttu, hüvitab reeder laevapere liikmele tekkinud kahju kaubandusliku meresõidu koodeksis sätestatud korras.

(4) Laevaõnnetuses või laevahukus süüdi oleva laevapere liikme hävinud või kahjustatud vara väärtust ei hüvitata.

§ 21. Laevapere liikme vastutus reederile tekitatud kahju eest

Laevapere liige vastutab reederile tekitatud kahju eest töölepingu seaduses töötaja vastutuse kohta sätestatud alustel ja korras.

2. jagu

Reederi ja kapteni õiguste ja kohustuste erisus

§ 22. Reederi kohustused

Reeder on lisaks töölepingu seaduse §-s 28 sätestatule eelkõige kohustatud:

1) tagama kaptenile vajalike vahendite olemasolu seadusega ning kollektiiv- ja meretöölepinguga ettenähtud kohustuste täitmiseks;

2) tagama ohutud töö- ja elamistingimused ning tervisekaitsenõuete järgimise laeval;

3) tutvustama laevapere liikmele tema töölevõtmisel ja töötamise ajal tuleohutus-, tööohutus-, töötervishoiu- ja keskkonnakaitsenõudeid ning reederi kehtestatud töökorralduse reegleid laeval;

4) tagama omal kulul laevapere liikmele töö tegemiseks vajaliku töö-, eri- ja ametiriietuse ning isikukaitsevahendid;

5) andma laevapere liikmele andmeid arvutatud ja makstud või maksmisele kuuluva eelmise kuu töötasu kohta, sealhulgas vajaduse korral raha vahetuskursi kohta, kui ei ole kokku lepitud teisiti;

6) täitma teisi seadusega ning kollektiiv- või meretöölepinguga ettenähtud kohustusi.

§ 23. Töötasu maksmise viisi erisus

(1) Töötasu maksmisega seotud mõistlikud kulud kannab reeder.

(2) Rahvusvahelist meresõitu tegeval laeval, mille kogumahutavus on 200 või enam, tagab reeder laevapere liikmele võimaluse kanda töötasu kolmanda isiku pangakontole. Kalalaevade puhul kehtib nimetatud kohustus laeval, mille kogumahutavus on 300 või enam.

§ 23¹. Töötasu maksmise kohustus laevapere liikme ebaseadusliku kinnipidamise korral

(1) Reederil, kelle laeval peab meresõiduohutuse seaduse § 11¹³ lõike 1 punkti 1 kohaselt olema meretöötunnistus või kellele see sama sätte lõike 2 alusel väljastatakse, on kohustus jätkata laevapere liikmele, keda peetakse seoses laeva vastu suunatud piraatlusjuhtumi või relvastatud rööviga laeva pardal või sellest väljaspool ebaseaduslikult kinni, töötasu ja muude tasude maksmist, millele tal on õigus tulenevalt meretöölepingust, kollektiivlepingust või seadusest.